

Вікторія Герцег, аспірантка 4 курсу
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород,
Україна
Науковий керівник: Газуда Л.М., д.е.н., професор

РОЛЬ ТУРИЗМУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІНФРАСТРУКТУРНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ РЕГІОНУ

Сфера туризму зумовлюється формою суспільного споживання специфічних благ, вироблених товарів, продукції, надаваних послуг, що дістала стрімкий розвиток внаслідок соціологізації відтворювальної функції, сформувавши сферу економічної діяльності зі специфічним продуктом та організацією його споживання, яка за кінцевим призначенням та характером діяльності належить до споживчих галузей господарства [4, с. 122]. Водночас туризм є однією з пріоритетних сфер економічної системи країни спрямованою на відновлення, зміцнення, збереження здоров'я та працездатності населення, завдяки відпочинку, оздоровленню та рекреації.

Важливою є роль туризму та рекреації в забезпеченні соціально-економічного й екологічного розвитку територій сільської місцевості. Активізація різноаспектних видів туризму, до яких входять як сільський, зелений, екологічний, так і аграрний туризм окреслюють ключову основу сільського розвитку, сприяючи передусім розвитку територій, і що головне підвищення добробуту і благополуччя місцевих мешканців.

В контексті зазначеного доцільно відмітити, що розвиток сільських територій зумовлюється необхідністю комплексного підходу до вирішення проблемних питань сільського регіону, серед яких соціально-економічні, екологічні, демографічні тощо [1, с. 153]. Відповідно до Концепції сталого розвитку сфера туризму може бути дієвим поштовхом у забезпеченні ефективного функціонування суміжних сфер, або ж видів економічної діяльності.

В контексті положень Всесвітньої туристської організації, забезпечення збалансованого розвитку туристичної сфери повинно базуватися на

задоволенні потреб туристів і приймаючих їх країн з акцентуванням уваги на збереженні і розширенні перспективних можливостей, з огляду на управління зазначеними ресурсами, де дотримуватиметься паритетність як у задоволенні соціально-економічних та естетичних потреб, так і збереженні культурних цінностей, історичних надбань життєвого середовища місцевих мешканців [5].

Регіональний вимір розвитку туризму в межах сільських територій розглядається з точки зору наявних природно-рекреаційних і курортних ресурсів, потенціалу сільської місцевості, в цілому. Водночас туристична галузь виступає потужним чинником розвитку санаторно-курортного та туристичного бізнесу Закарпатської області, переважно у сільській місцевості. Серед основних напрямів туристичної діяльності краю виокремлюють такі види, як: бальнеологічний, гірськолижний, сільський, пішохідний туризм тощо.

Варто зазначити, що в Закарпатській області є всі передумови для розвитку галузі: геополітичне розташування – межування із центральноєвропейськими державами, членами Євросоюзу, зокрема Угорщиною, Словаччиною, Румунією та Польщею, що формує можливість транскордонного співробітництва, обміну досвідом та міжнародної співпраці; природно-кліматичні умови: переважно помірно-континентальний клімат; різноманітність рельєфу, що охоплює три природно-економічні зони: низинну, передгірну та гірську; наявність історико-архітектурних пам'яток, культурної спадщини краю, природних та рекреаційно-оздоровчих об'єктів.

У Закарпатській області нараховується 137 пам'яток архітектури національного значення. Серед основних, які варто відвідати та стали туристичними центрами краю: Ужгородський замок та поруч із ним закарпатське село – Закарпатський музей народної архітектури і побуту «Скансен» (м. Ужгород), Невицький замок (с. Невицьке), Середнянський замок (сmt. Середнє), Замок «Паланок» (м. Мукачево), Палац графів Шенборнів «Білий палац» (м. Мукачево), Чинадіївський замок «Сент-Міклош» (сmt. Чинадієве), Хустський замок (м. Хуст) та багато інших. Крім наукового та пізнавального значення, культурна спадщина надає можливість ознайомлення з

історичним минулим краю, наочно показує самобутність культури українського народу та здійснює національно-патріотичне виховання молоді.

До основних природних об'єктів, що милують око туриста у Закарпатській області, можна віднести: каскадний водоспад Шипіт (Хустський район), перлина Карпат – озеро Синевир, яке вражає своє красою та унікальною флорою і фауною (Хустський район), Долина нарцисів (м. Хуст), де простягається найбільша популяція нарцису в Середній Європі, Страусина ферма (м. Хуст), на якій не тільки розводять цих екзотичних птахів, а й влаштовують екскурсії для туристів, липова алея в Ужгороді, найдовша в Європі, яка простягається на березі річки Уж (м.Ужгород).

В області налічується понад 360 джерел мінеральної води та 30 типів води різних за хімічним складом та лікувальними властивостями. На території Закарпаття основним бальнеологічним ресурсом є майже всі найвідоміші мінеральні води, такі як: гідрокарбонатно-натрієві, хлоридно-гідрокарбонатні, гідрокарбонатні-сульфатні, кременисті, азотно-вуглекислі [1, с.2]. Основні рекреаційно-оздоровчі об'єкти, які функціонують завдяки вищенаведеним ресурсам, - термальний комплекс «Косино» (Берегівський район), санаторії: «Поляна» (Мукачівський район), «Сонячне Закарпаття» (Свалявський район), «Кришталеве Джерело» (Мукачівський район), «Квітка Полонини» (Свалявський район), «Верховина» (Хустський район), «Гірська Тиса» (Рахівський район), «Шаян» (Хустський район), «Синяк» (Мукачівський район), «Карпати» (Мукачівський район), «Деренівська Купіль» (Ужгородський район); «Золота гора» (Ужгородський район).

Екзотичними родзинками для туристів є гастрономічні тури по Закарпаттю, які включають екскурсію з дегустацією певної продукції: равликова ферма «Равлик Карпат» і «Селиська сироварня» у Хустському районі, дегустаційний дім «Шато Чизай» у Берегівському районі та інші. (Районування в Закарпатській області вказано відповідно до постанови ВРУ № 3650 «Про утворення та ліквідацію районів» від .17.07.2020).

Переважна більшість вище згаданих туристичних об'єктів знаходиться в сільській місцевості, що позитивно впливає на розвиток інфраструктури сільських територій. Адже це: покращення благоустрою села, спорудження нових об'єктів, будівництво доріг, прокладання шляхів водо, енерго , ресурсо постачання та інтернет-мережі; створення нових робочих місць для сільських жителів; збільшення надходжень до бюджету органів місцевого самоврядування, територіальних громад завдяки діяльності туристичних об'єктів на території села.

Таким чином, можна зробити висновок, що сфера туризму в регіоні є досить розвиненою, завдяки наявному ресурсному потенціалу, та є потужним чинником інфраструктурного розвитку регіону. Розвиток туристичної сфери спонукає до вирішення соціально-економічних проблем населених пунктів: розширює сферу зайнятості місцевого населення, а також дає мешканцям додатковий заробіток у сільській місцевості, що сприяє скороченню відтоку молодих і перспективних кадрів із села; розширює можливості зайнятості сільського господаря не тільки у виробничій сфері, але й у сфері послуг; спонукає до покращення благоустрою сільських садиб, вулиць, в цілому сіл; стимулює розвиток соціальної інфраструктури.

Список використаних джерел:

1. Важинський Ф.А., Колодійчук А.В. Сутність і значення соціально-економічного розвитку сільських територій//Науковий вісник НЛТУ України. 2010. Вип. 20.5. С 152-156.
2. Габчак Н.Ф., Дубіс Л.Ф. Санаторно-курортна та оздоровча сфера Закарпатської області: розвиток та перспектива// Матеріали XV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції "Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації (30 червня 2016р.)". Переяслав-Хмельницький. 2016. 4с.
3. Газуда Л.М., Ерфан В.Й., Газуда С.М. Сільський розвиток регіону: монографія. Ужгород: Видавництво ФОП Сабов А. М. 2015. С 162-163.

4. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) / О.О.Любінцева//Київ: Альтерпрес. 2002. 436 с.
5. Молнар О.С., Важинський Ф.А., Романович І.С. Роль та місце туризму у забезпеченні соціально-економічного розвитку регіону. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. 2014. Вип. 1 (51). С. 252-256.